

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: Rev 674/2023-2

REPUBLIKA HRVATSKA
R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca mr. sc. Dražena Jakovine predsjednika vijeća, Đura Sesse člana vijeća i suca izvjestitelja, Ljiljane Hrastinski Jurčec članice vijeća, Goranke Barać-Ručević članice vijeća i Mirjane Magud članice vijeća, u pravnoj stvari tužitelja Sebastijana Runka, Potpićan, Marišće 46a, OIB 31243883576, kojeg zastupa punomoćnik Zlatko Gregurić, odvjetnik u Zajedničkom odvjetničkom uredu Zlatko Gregurić, Tatjana Figač-Gregurić, Hrvoje Mladinić u Bjelovaru, protiv tuženika Sebastijan d.o.o. u stečaju, Grubišno Polje, Ivana Nepomuka Jemeršića bb, OIB 62337692509, kojeg zastupa punomoćnica Patricia Đurić, odvjetnica u Zagrebu, radi utvrđenja osporene tražbine, odlučujući o tužiteljevom prijedlogu za dopuštenje revizije protiv presude i rješenja Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-1113/2022-2 od 10. kolovoza 2022., kojom je djelomično preinačena i djelomično ukinuta presuda Trgovačkog suda u Bjelovaru poslovni broj P-100/2021-7 od 20. siječnja 2022., u sjednici održanoj 25. listopada 2023.,

r i j e š i o j e:

I. Ukidaju se presuda i rješenje Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-1113/2022-2 od 10. kolovoza 2022. i predmet se vraća sudu drugog stupnja na ponovno odlučivanje.

II. O troškovima revizijskog postupka odlučit će se konačnom odlukom.

Obrazloženje

1. Presudom suda prvog stupnja presuđeno je:

„I Utvrđuje se osnovanom novčana tražbina tužitelja Sebastijana Runko, OIB: 31243883576, Potpićan, Marišće 46 a, u iznosu od 676.568,67 kuna prema stečajnom dužniku SEBASTIJAN d.o.o. u stečaju, OIB: 62337692509, Grubišno Polje, Ivana Nepomuka Jemeršića bb, kao tražbina drugog višeg isplatnog reda.

II Tuženi SEBASTIJAN d.o.o. u stečaju, Grubišno Polje, Ivana Nepomuka Jemeršića bb, OIB: 62337692509, dužan je tužitelju Sebastijanu Runko, Potpićan, Marišće 46 a, OIB: 31243883576, naknaditi trošak parničnog postupka u iznosu od 85.337,50 kuna sa zakonskim zateznim kamatama po stopi koja se određuje za svako polugodište, uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, tekućom od 20. siječnja 2022. pa do isplate, u roku od 15 dana pod prijetnjom ovrhe.

III Odbija se tužitelja sa zahtjevom za naknadu parničnog troška u iznosu od 3.643,75 kuna.“.

2. Presudom i rješenjem suda drugog stupnja djelomično je preinačena i djelomično je ukinuta presuda suda prvog stupnja te je odlučeno:

„Preinačuje se djelomično presuda Trgovačkog suda u Bjelovaru poslovni broj P-100/2021-7 od 20. siječnja 2022. i sudi:

1. Odbija se kao neosnovan zahtjev tužitelja da se utvrdi osnovanom njegova tražbina u iznosu od 297.769,12 kn (dvjestodevedesetsedamtisućasedamstošezdesetdevet kuna i dvanaest lipa) kao tražbina drugog višeg isplatnog reda.

2. Nalaže se tužitelju da tuženiku naknadi trošak postupka u iznosu od 75.962,50 kn (sedamdesetpettisućadevetstošezdesetdvije kune i pedeset lipa) u roku od 15 dana.

3. Odbija se kao neosnovan zahtjev tuženika da mu je tužitelj dužan naknaditi trošak postupka u iznosu od 21.018,75 kn (dvadesetjednatisućaosaamnaest kuna i sedamdesetpet lipa).

r i j e š i o j e

Ukida se djelomično presuda Trgovačkog suda u Bjelovaru poslovni broj P-100/2021-7 od 20. siječnja 2022. i odbacuje kao nedopušten tužbeni zahtjev tužitelja da se utvrdi osnovanom njegova tražbina u iznosu od 378.799,55 kn kao tražbina drugog višeg isplatnog reda.“.

3. Protiv presude i rješenja suda drugog stupnja reviziju podnosi tužitelj zbog pitanja:

„Može li parnična stranka trpjeti štetu zbog toga što je sud donio nezakonito rješenje o upućivanju na parnicu radi utvrđivanja osporene tražbine, koju nije pobijao žalbom, ako se njegova tražbina temelji na solemniziranoj privatnoj ispravi kao ovršnom naslovu?“,

zbog kojeg je dopušteno podnijeti tužitelju reviziju rješenjem ovog suda poslovni broj Revd 620/2023 od 22. veljače 2023.

4. Na reviziju nije odgovoreno.

5. Ovaj sud u povodu podnesene revizije pobijanu odluku ispituje samo u onom dijelu u kojem se ona pobija i samo zbog pitanja zbog kojeg je revizija dopuštena (čl. 391. st. 3. Zakona o parničnom postupku - „Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 57/11, 148/11-proč.tekst, 25/13, 28/13, 89/14, 70/19 i 80/22 - dalje: ZPP).

6. Sud drugog stupnja je presudom djelomično preinačio tužbeni zahtjev i odbio tužitelja s dijelom zahtjeva kojim traži da se utvrdi osnovanom njegova tražbina u iznosu od 297.769,12 kn (dvjestodevedesetsedamtisućasedamstošezdesetdevet kuna i dvanaest lipa) kao tražbina drugog višeg isplatnog reda. U tom dijelu sud drugog stupnja utvrđuje da se radi o kamati na iznos glavne tražbine i da tužitelj nije dokazao osnovanost tog dijela svog zahtjeva jer nije utvrđeno dospijeće tražbine pa da stoga ni dio potraživanja koji se odnosi na zatezne kamate nije osnovan (točke 21., 22. i 23. Obrazloženja).

7. Sud drugog stupnja je za preostali dio presude suda drugog stupnja ukinuo i riješio da se odbacuje kao nedopušten tužbeni zahtjev tužitelja da se utvrdi osnovanom njegova tražbina u iznosu od 378.799,55 kn kao tražbina drugog višeg isplatnog reda, koji iznos se odnosi na iznose za koje tužitelj tvrdi da je pozajmio stečajnom dužniku, dakle na glavniciu potraživanja.

8. Sud drugog stupnja zauzeo pravno shvaćanje koje je sadržano u točkama 14.-19. obrazloženja u kojem stoji:

„14. U iznesenom pravnom shvaćanju sadržan je i odgovor na pitanje kako će sud postupiti s tužbom na utvrđenje postojanja osporene tražbine u stečaju u kojem je stečajnom vjerovniku osporena tražbina koja je utvrđena ovršnom ispravom – ovdje Sporazumom o osiguranju novčane tražbine osnivanjem založnog prava na pokretnini od 15. veljače 2011. solemniziranom od strane javnog bilježnika Branka Terkovića iz Labina 15. veljače 2011. pod poslovnim brojem OV-636/11 od 15. veljače 2011. i 16. veljače 2011. pod poslovnim brojem OV-656/11, a pravomoćnim rješenjem stečajnog suda na parnicu je nezakonito i pogrešno upućen stečajni vjerovnik, a ne stečajni upravitelj kao osporavatelj tražbine.

15. Tužitelj je trebao žalbom pobijati rješenje kojim je nezakonito upućen na parnicu on, a ne stečajni upravitelj, jer je stečajni sudac mogao uputiti na parnicu samo osporavatelja.

16. Tužbu na utvrđenje postojanja tražbine – stečajnog vjerovnika čija tražbina je utvrđena Sporazumom o osiguranju novčane tražbine osnivanjem založnog prava na pokretnini od 15. veljače 2011., a koju je osporio stečajni upravitelj, ali je pravomoćnim rješenjem stečajnog suca, umjesto stečajnog upravitelja – osporavatelja, na parnicu upućen stečajni vjerovnik (prijavitelj osporene tražbine) – sud je trebao odbaciti po članku 333. stavku 2. ZPP-a, zbog presuđene stvari.

17. Kako je prvostupanjski sud propustio to učiniti počinio je bitnu povredu odredaba postupka iz članka 354. stavka 2. točke 9. ZPP-a na koju povredu ovaj sud pazi po službenoj dužnosti.

18. Slijedom navedenog, budući da za tražbinu u iznosu od 50.000,00 EUR (378.799,55 kn) postoji ovršna isprava, a sve u smislu članka 23. stavka 5. Ovršnog zakona („Narodne novine“ broj: 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/20; dalje: OZ), vjerovnika se ne može upućivati na parnicu, budući da se radi o pravomoćno presuđenoj stvari (arg. iz članka 333. stavka 2. ZPP-a) pa je takvu tužbu trebalo odbaciti. Na parnicu je u konkretnom slučaju trebalo uputiti osporavatelja, dakle, stečajnog upravitelja da dokaže osnovanost svog osporavanja, a protiv rješenja kojim je upućen na parnicu tužitelj se nije žalio.

19. Slijedom iznesenog, valjalo je na temelju članka 369. stavka 2. ZPP-a ukinuti prvostupanjsku presudu i tužbu odbaciti za iznos od 378.799,55 kn (50.000,00 EUR).“.

9. Prema ocjeni ovog suda, makar se pitanje zbog kojeg je dopuštena revizija u užem smislu odnosi samo na rješenje kojim je tužbeni zahtjev odbačen, razvidno je da je posljedica djelomičnog odbačaja tužbenog zahtjeva i djelomičnog ukidanja presude suda prvog stupnja jest i presuda kojom je tužbeni zahtjev djelomično odbijen presudom suda drugog stupnja pa se stoga pitanje zbog kojeg je revizija podnosi odnosi i na presudu i na rješenje suda prvog stupnja i treba odluke pravilnost u okviru dopuštenog pitanja ispitati i u dijelu presude i u dijelu rješenja, kako je to uostalom i riješeno u rješenju poslovnici broj Revd 620/2023.

10. Predmetna parnica predstavlja parnicu u smislu čl. 266. st. 1. i 4. Stečajnog zakona („Narodne novine“, broj 71/15 i 104/17 - dalje: SZ), i to parnicu radi dokazivanja osnovanosti tražbine prijavljene u stečajnom postupku u kojoj odredbi stoji:

„(1) Ako je stečajni upravitelj osporio tražbinu, sud će vjerovnika uputiti na parnicu protiv stečajnoga dužnika radi utvrđivanja osporene tražbine.

(2) Ako je koji od stečajnih vjerovnika osporio tražbinu koju je priznao stečajni upravitelj, sud će stečajnoga vjerovnika uputiti na parnicu radi utvrđivanja osporene tražbine. Osporavatelj u takvoj parnici nastupa u ime i za račun stečajnoga dužnika.

(3) Ako su osporene tražbine radnika i prijašnjih dužnikovih radnika, parnica radi utvrđivanja osporene tražbine vodi se prema općim odredbama u postupku pred sudovima, te posebnim odredbama za parnice u radnim sporovima.

(4) Ako za osporenu tražbinu postoji ovršna isprava, sud će na parnicu uputiti osporavatelja da dokaže osnovanost svoga osporavanja.“.

11. Iz dosadašnjeg tijeka postupka slijedi:

- da iz prijave tražbine tužitelja, u stečajnom postupku nad tuženikom, proizlazi da je tužitelj prijavio svoju tražbinu u ukupnom iznosu od 676.568,67 kn koji iznos predstavlja kunsku protuvrijednost njegovog potraživanja u iznosu od 50.000,00 EUR glavnica i iznos od 39.374,00 EUR kamate, dospjele do dana otvaranja stečajnog postupka, po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan otvaranja stečajnog postupka. Kao pravnu osnovu tražbine naveo je Ugovor o zajmu i jamstvo. Ujedno je prijavio i razlučno pravo na motornom vozilu temeljem Sporazuma o osiguranju novčane tražbine osnivanjem založnog prava na pokretnini od 15. veljače 2011.,

- da je srednji tečaj Hrvatske narodne banke na dan 5. lipnja 2020, kao dana otvaranja stečajnog postupka, za 1 EUR iznosio je 7,575991 kn,

- da prema ovršnoj ispravi - Sporazumu o osiguranju novčane tražbine osnivanjem založnog prava na pokretnini od 15. veljače 2011. - proizlazi da su ugovorne strane (Sebastijan Runko i Sebastijan d.o.o.) u čl. 1. utvrdile da je Sebastijan Runko, tijekom 2010. u više navrata posudio dužniku novčani iznos od ukupno iznos od 50.000,00 EUR u kunskoj protuvrijednosti prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan davanja pozajmice, a primitak kojeg novčanog iznosa založni dužnik u cijelosti potvrđuje svojim potpisom ugovora. U čl. 2. utvrđeno je da će dužnik primljeni novčani iznos od 50.000,00 EUR vratiti Sebastijanu Runku najkasnije do 31. prosinca 2020.,

- da je navedeni sporazum je solemniziran od strane javnog bilježnika Branka Terkovića iz Labina 15. veljače 2011. pod poslovnim brojem OV-636/11 od 15. veljače 2011. i 16. veljače 2011. pod poslovnim brojem OV-656/11. Osiguranje gore navedene tražbine osigurano je založnim pravom na motornom vozilu, teretnom automobilu marke MAN reg. oznake DA 840-AS te predstavlja ovršnu ispravu u odnosu na iznos od 50.000,00 EUR,

- da je tužitelj rješenjem suda prvog stupnja poslovni broj St-424/2020 od 1. listopada 2020. osporena tražbina tužitelja Sebastijana Runko prijavljena u iznosu od 676.568,67 kuna, kao tražbina II višeg isplatnog reda. Istim rješenjem tužitelj je upućen da radi utvrđenja osnovanosti osporene tražbine može pokrenuti parnicu u roku od 8 dana.

12.1. Sud drugog stupnja, zaključujući da je stečajni upravitelj osporio prijavljenu tražbinu u cijelosti, uz obrazloženje da ne postoji dokumentacija kojom se dokazuje njezina osnovanost, tu osnovanost je trebalo utvrđivati u parnici.

12.2. Sud drugog stupnja smatra da kako se potraživnje tužitelja u iznosu od 50.000 EUR (378.799,55 kn) zasniva na ovršnoj ispravi to je u tom dijelu u parnicu trebalo uputiti osporavatelja tražbine, a ne vjerovnika sukladno čl. 266. st. 4. SZ-a te da tužitelj nema ni pravni interes voditi parnicu radi utvrđenja tražbine za koju ima ovršnu ispravu.

13. Sud drugog stupnja posve pravilno tumači odredbu čl. 266. st. 1. i 4. SZ-a, ali po ocjeni ovog suda u ovoj pravnoj situaciji nije pitanje pravilnog tumačenja rečene odredbe, nego je pitanje je li sud prvog stupnja pravilno primijenio ovu odredbu, i je li tužitelj dužan trpjeti pogrešnu primjenu prava koja se ogleda u tome što je uputio na put parnice pogrešno tužitelja, a ne stečajnog upravitelja.

14. Nema dvojbe daje tužitelj pouzdajući se u pravilnost pravomoćnog rješenja suda prvog stupnja, podnio tužbu sa tužbenim zahtjevom kao u izreci presude suda prvog stupnja.

U takvoj pravnoj situaciji, kada je stranka postupila po pravomoćnom rješenju suda kojim mu je dana uputa u kojem postupku i kojim pravnim sredstvom može ostvarivati svoja prava, makar je takva uputa pogrešna i nema uporišta glede postojanja

procesnih uvjeta u zakonu, stranka zbog takvog postupanja ne smije snositi štetne posljedice i sud ne smije zbog postupka stranke koji nije propisan zakonom ali je dopušten odlukom suda trpjeti štetne posljedice glede pitanja dopuštenosti i postojanja pravnog interesa za tako poduzetu pravnu radnju.

(slično i Ustavni sud RH u U-III/1733/2000 od 24. studenog 2004.:

„Ustavni sud ocjenjuje da je u konkretnom slučaju osporenim rješenjem Županijskog suda u Dubrovniku podnositelju, osim prava na žalbu, zajamčeno odredbom članka 18. stavka 1. Ustava, povrijeđeno i pravo na pravično suđenje, propisano odredbom članka 29. stavka 1. Ustava.

Pitanje osiguranja djelotvornog pravnog lijeka, jedno je od temeljnih procesnih jamstava u svim pravnim postupcima, koje je zbog svog iznimnog značenja zajamčeno Ustavom kao temeljno ljudsko pravo. Ustavni sud u ustavnosudskom postupku utvrđuje je li tijekom postupka pred nadležnim sudom počinjena povreda takvog značenja da sudski postupak kao jedinstvenu cjelinu čini nepravičnim za podnositelja.

Pri tome neće svaka postupovna povreda dovesti do povrede ustavnog prava na pravično suđenje, već će to biti samo ona povreda koja je takvog značenja da podnositelju ugrožava pravo na pravično suđenje. Tako Europski sud za ljudska prava, u predmetima Stromberg protiv Danske (Odluka o dopuštenosti zahtjeva od 20. lipnja 2002. godine) i Pedersen protiv Danske (Odluka o dopuštenosti zahtjeva od 12. lipnja 2003. godine), navodi: Sud podsjeća da je njegova jedina uloga u odnosu na članak 6. Konvencije da ispituje navodne postupovne povrede u postupcima pred domaćim sudovima te da na temelju toga, sagledavajući postupak kao jedinstvenu cjelinu, ocijeni je li postupak bio vođen na način koji podnositelju osigurava pošteno/pravično suđenje.

Analizom navoda ustavne tužbe i rješenja Općinskog suda u Korčuli i Županijskog suda u Dubrovniku, Ustavni sud ocijenio je da pogrešna pouka o pravu na žalbu, data u rješenju suda prvog stupnja, ne smije ići na štetu podnositelja, bez obzira što je podnositelja zastupao odvjetnik, koji kao stručna osoba treba biti upoznata sa zakonskim rokovima za podnošenje žalbe. S druge strane, temeljna je pretpostavka da sudovi poznaju propise i da daju pravilnu i zakonitu uputu o pravnom lijeku. Stoga stranke postupanjem po pogrešnoj uputi o pravnom lijeku danoj od strane nadležnog suda, ne smiju trpjeti štetne posljedice.“).

15. Dakle, imajući u vidu tužitelj u parnici radi utvrđivanja osnovanosti svoje tražbine u stečajnom postupku štiti svoja imovinska prava, te da mu je odlukom suda drugog stupnja povrijeđeno pravo na pravično suđenje jer je taj sud posve ignorirao činjenicu da je tužitelj postupao onako kako mu je to naložio sud prvog stupnja, tužitelj zbog takvog postupanja, makar je postupao po pravomoćnom rješenju koje je protivno zakonu ne smije zbog toga trpjeti štetu.

Time je i odgovoreno na pitanje zbog kojeg je revizija dopuštena.

16. Kako sud drugog stupnja, zbog pogrešnog pravnog pristupa, nije utvrđivao sve odlučne okolnosti u ovom sporu, odlučeno je kao u izreci primjenom odredbe čl. 391. st. 6. ZPP-a.

17. Odluka o troškovima postupka temelji se na odredbi čl. 166. ZPP-a.

Zagreb, 25. listopada 2023.

Predsjednik vijeća:
mr.sc. Dražen Jakovina

Broj zapisa: **9-3085e-f685c**

Kontrolni broj: **0835e-459df-b18de**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:

CN=DRAŽEN JAKOVINA, L=ZAGREB, O=VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Vrhovni sud Republike Hrvatske** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.